

(i) Printed Pages : 7]

Roll No. ....

(ii) Questions : 9+9+9]

Sub. Code :

2	6	8	0
---	---	---	---

Exam. Code :

0	3	1	0
---	---	---	---

Master of Arts 4th Semester Examination

1047

ECONOMICS

[Opt. (ii) Economics of Industry-II]

(In All Mediums)

Paper : MAECO-403 & 404

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

English Medium

Note :- First question is compulsory and students are required to answer *ten* questions from this question. Each question carries 2 marks. Apart from Question No. 1 the students have to choose *one* question each from the four Unit. Each question carries 15 marks.

1. (i) Organized Industry in India.
- (ii) Two types of organizations in ASI.
- (iii) Corporatization.

N-247

(1)

Turn Over

- (iv) Small firms.
- (v) National manufacturing policy.
- (vi) Exit mechanism in national manufacturing policy.
- (vii) Technology acquisition and development fund in national manufacturing policy.
- (viii) Business groups in India.
- (ix) Ownership pattern of business groups.
- (x) Mergers.
- (xi) Takeovers.
- (xii) Nature of concentration in Indian industry.
- (xiii) Indian direct investment abroad.
- (xiv) FDI and Acquisitions of foreign technology.
- (xv) FDI definition.
- (xvi) Objectives of economic reforms.

Unit-I

2. Critically discuss the scope, nature and importance of ASI data.
3. Give an overview of the major classifications and their relevance of the organized industry in India.

Unit-II

4. Critically discuss the evolution of public policies towards industrial development in India.
5. Evaluate the growth and structural change of Indian Industrial sector.

Unit-III

6. Discuss the main policies to achieve liberalization and privatization of Indian Industry.
7. Critically discuss the objectives guiding the MRTP Act in India.

Unit-IV

8. Discuss the nature and extent of FDI inflows in India and their importance.
9. Provide the critique of the evolution of industrial sector under economic reforms in India.

हिन्दी माध्यम

नोट :- प्रश्न नं. 1 अनिवार्य है। इसमें से दस प्रश्न करने हैं। प्रत्येक के 2 अंक हैं। प्रत्येक इकाई से एक प्रश्न चुनिए। प्रत्येक प्रश्न 15 अंक का है।

1. (i) भारत में संगठित उद्योग
- (ii) ASI में संगठन के दो प्रकार
- (iii) कॉर्पोरेटाइजेशन
- (iv) लघु फर्म
- (v) राष्ट्रीय निर्माणकारी नीति
- (vi) राष्ट्रीय निर्माणकारी नीति में बाह्य यांत्रिकी
- (vii) राष्ट्रीय निर्माणकारी नीति में तकनीकी अभिग्रहण तथा विकास फण्ड
- (viii) भारत में व्यापार समूह
- (ix) व्यापार समूहों के स्वामित्व-स्वरूप
- (x) विलय
- (xi) अधीनीकरण
- (xii) भारतीय उद्योग में सघनीकरण की प्रकृति
- (xiii) विदेशों में भारतीय प्रत्यक्ष निवेश
- (xiv) विदेशी तकनीकी का FDI एवं अधिग्रहण
- (xv) FDI की परिभाषा
- (xvi) आर्थिक सुधारों के उद्देश्य

इकाई-I

2. ASI डाटा के क्षेत्र, प्रकृति तथा महत्त्व का आलोचनात्मक वर्णन कीजिए।
3. भारत में संगठित उद्योग के प्रमुख वर्गीकरण तथा उनकी प्रासंगिकता पर दृष्टिपात कीजिए।

इकाई-II

4. भारत में औद्योगिक विकास की ओर लोक नीतियों के विकास का आलोचनात्मक वर्णन कीजिए।
5. भारतीय औद्योगिक क्षेत्र की वृद्धि तथा संरचनात्मक परिवर्तन का मूल्यांकन कीजिए।

इकाई-III

6. उदारीकरण तथा निजीकरण ग्रहण करने के लिए भारतीय उद्योग की प्रमुख नीतियों का वर्णन कीजिए।
7. भारत में MRTTP अधिनियम के निर्देशन के उद्देश्यों की आलोचना कीजिए।

इकाई-IV

8. भारत में चल रही FDI की प्रकृति तथा सीमा का वर्णन उनके महत्त्व सहित कीजिए।
9. भारत में आर्थिक सुधारों के तहत औद्योगिक क्षेत्र के विकास की आलोचना कीजिए।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ

ਨੋਟ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ.1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ । ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਦੱਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ । ਹਰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ। ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 15 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।

1. (1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਿਤ ਉਦਯੋਗ
- (2) ASI ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ
- (3) ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਇਜ਼ੇਸ਼ਨ
- (4) ਲਘੂ ਫਰਮ
- (5) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰੀ ਨੀਤੀ
- (6) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲਾ ਮੈਕਨਿਜ਼ਮ
- (7) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ
- (8) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਸਮੂਹ
- (9) ਵਪਾਰ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਨਾ-ਸਰੂਪ
- (10) ਮੇਲ (ਵਿਲਾ)
- (11) ਅਧੀਨੀਕਰਣ
- (12) ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣੀਕਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ
- (13) ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਿਵੇਸ਼
- (14) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਕਨੀਕ ਦਾ FDI ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
- (15) FDI ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
- (16) ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਕਾਈ-I

2. ASI ਡਾਟਾ ਦੇ ਖੇਤਰ, ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਰਨਨ ਕਰੋ ।
3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਰਗੀਕਰਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਤਾ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਉ।

ਇਕਾਈ-II

4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਲੋਕ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।
5. ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰੋ ।

ਇਕਾਈ-III

6. ਉਦਾਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਨਿਜੀਕਰਣ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।
7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ MRTTP ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰੋ ।

ਇਕਾਈ-IV

8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ FDI ਦੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਸਹਿਤ ਕਰੋ ।
9. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰੋ।